

Târgul Internațional București, oglinnda potențialului tehnic-științific românesc



La Târgul Internațional București, directorii de întreprinderi aveau ocazia să-i prezinte lui Nicolae Ceaușescu produsele de „ultimă generație” ale unităților pe care le conduceau. FOTO: AGERPRES

Târgul Internațional București era un eveniment foarte important în 1989 pentru directorii de întreprinderi și cercetătorii care aveau ca viază să prezinte realizările, numai ei știu cum obținute într-o epocă în care economisirea era literă de lege, să facă rost de noi comenzi la export – o altă obsesie a vremurilor – și să se pună la curent cu noutățile occidentale din domeniul tehnicii. Însă și oamenii muncii și agricultorii de rând apreciau TIB-ul: modele noi de Dacia sau Olci, autocamioane-gigant, elicoptere, contactul cu străinii și, de ce nu, bucuria „măruntă” a unei sticle de suc carbogazos occidental...

În Complexul expozițional din Piața Științei s-a deschis, la 14 octombrie 1989, cea de-a XV-a ediție a Târgului Internațional București. „o manifestare de larg interes care ilustrează elocvent potențialul creator al clasei noastre muncitoare, forța economiei naționale aflate în plin proces de modernizare și politica consecventă a României Socialiste de extindere a colaborării și cooperării reciproc avantajoase cu toate statele lumii”, scria la unison presa vremii.

Conceptul în 1970 ca o oglindă a realizărilor socialiste, Târgul Internațional București – TIB, pe scurt – era

cel mai important eveniment de acest tip din România acelor ani, în care mărirea exporturilor devenise una din obsesiile lui Ceaușescu. TIB-ul se bucura de o largă participare internațională, apul în jur de 30 de țări străine prezentându-și cele mai reprezentative produse sub cupola unor pavilioane naționale. Își amintește George Cojocaru, fostul președinte al Romexpo, care în 1989 deținea funcția de director al Departamentului Relații Externe din cadrul Camerei de Comerț și Industrie a României. Târgul era organizat de Întreprinderea de Târguri și Expoziții (actualul Romexpo – n.r.) din cadrul Camerei de Comerț, însă selecția participanților o făcea Ministerul Comerțului Exterior, împreună cu centralele industriale, a precizat el. TIB-ul era cu atât mai important cu cât în ultimii ani de dinainte de 1989 rămăsese singurul târg internațional organizat la noi, a subliniat Cojocaru. TIBCO – Târgul Internațional de Bunuri de Consum București, creat în mai 1974, fusese desființat în octombrie '81, în urma unei așa-zise fuziuni cu TIB-ul. „Ceaușescu renunțase la TIBCO pentru că nu-i convenea că acest târg le prezenta oamenilor produse de larg consum care nu se găseau în magazinele de la noi”, rememorează Cojocaru.

Un an important

„Printr-o fericită coincidență, actuala ediție a TIB-ului are loc într-un an marcat de evenimente adânci și durabile semnificații pentru poporul român: în martie, țara noastră și-a lichidat definitiv datoria externă, dobândindu-și cu adevărat independența politică și economică; (...) în noiembrie va avea loc Congresul al XIV-lea al PCR...”, scriau ziarele vremii.

Cinstea tăierii panglicii inaugurale a acestei ediții jubiliare a TIB-ului i-a revenit, normal, conducătorului partidului și statului, „care și-a consacrat întreaga viață și putere de muncă dezvoltării României, creșterii prestigiului ei în rândul națiunilor lumii”. Ca de fiecare dată, vizita soților Ceaușescu a fost organizată cu grijă de scenariștii de partid și de stat, mai ales că la eveniment participau șefii misiunilor diplomatice acreditate în țara noastră, reprezentanți ai firmelor de peste hotare, corespondenți ai presei străine. Nicolae și Elena Ceaușescu au fost întâmpinați „cu vibrante manifestări de bucurie și entuziasm de mii de bucureșteni prezenți la deschiderea noii ediții a Târgului Internațional București”. Oamenii mobilizați obligat-forțat din întreprinderi, universități, școli și grădinițe și puși

să aclame „îndelung pentru poporul român, pentru patria noastră socialistă, pentru partid și secretarul său general” și să le ofere, emoționați, flori conducătorilor iubiți.

Peste 1.300 de participanți

Desfășurată sub consacrată deviză „Comerț – cooperare – dezvoltare – pace”, cea de-a XV-a ediție a TIB-ului a reunit peste 700 de întreprinderi producătoare, instituții de cercetare și proiectare și întreprinderi de comerț exterior autohtone și 610 firme venite din 51 de țări ale lumii. Trebuie subliniat că 32 din aceste țări erau prezente cu pavilioane naționale: Albania, Australia, Austria, Bangladesh, Belgia, Brazilia, Bulgaria, Canada, Cehoslovacia, Chile, Costa Rica, Cuba, Elveția, Franța, Republica Democrată Germană (RDG), Republica Federativă Germană (RFG), Israel, Italia, Iugoslavia, Japonia, Nigeria, Norvegia, Palestina, Polonia, Spania, Suedia, Statele Unite ale Americii, Tunisia, Turcia, Ungaria, Uniunea Republicilor Socialiste Socialiste și Zair.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL ZILEI

Sâmbătă, 14 octombrie 1989 s-a deschis Târgul Internațional București. Ajuns la cea de-a XV-a ediție, TIB-ul din acel an a fost organizat sub deviza „Comerț-Cooperare-Dezvoltare-Pace”.

Vizită la TIB

În momentul sosirii la Complexul Expozițional de la Casa Științei, Nicolae și Elena Ceaușescu au fost întâmpinați de mii de bucureșteni aflați la fața locului. S-a aclamat îndelung pentru poporul român,

„pentru patria noastră socialistă, pentru partid și pentru secretarul său general”. Ceremonia oficială a inaugurării celei de-a XV-a ediții a TIB a început prin înțonarea Imnului de Stat al RSR. Cuvântul de deschidere a fost rostit de Ioan Ungur, ministrul Comerțului Exterior și Cooperării Internaționale, care, printre altele, a spus: „În martie, țara noastră și-a lichidat definitiv datoria externă, redobândindu-și astfel, cu adevărat, independența politică și economică.”

(Continuare în pag. a II-a)

„POVEȘTEA VORBEI”: ÎNTRE APATIE ȘI EXASPERARE (4)

Cine se ridică împotriva culturii piere

Un scriitor nu este nici erou, nici sfânt, nici martir. Vocația lui e alta, chiar dacă împlinirea ei – ori numai strădania de a împlini – a presupus și presupune adesea și eroismul, și sfințenia, și martirajul. Asumate și trăite în tainică intensă solitudine a creației, eroismul, sfințenia și martirajul scriitorului sunt de obicei implicite, neostentative, convertite sau exprimate în operă, raportându-se la existența comună doar în chip superficial. Dar această situație în alt plan ori mai degrabă în alte planuri de existență dă numai măsura efortului și a partidului creator, nu este căușii de puțin

atributul unei condiții privilegiate. Condiția scriitorului se cere înțeleasă în termenii diferenței, nu dintr-o perspectivă ierarhică, nu în termeni de superioritate sau de inferioritate. Un scriitor nu este mai presus ori mai prejos decât semenii lui, el este altfel. Atât și numai atât: „altfel”. Însă pentru a-l accepta, măcar pentru a-l accepta dacă nu și pentru a-l înțelege, este nevoie de toleranță. De aceea, probabil, fanatismul, teroarea și intoleranța au fost și sunt dintotdeauna dușmanii ireductibili ai artei, iar dintre arte dușmanii mai cu seamă ai literaturii, altfel spus, ai artei

cuvântului scris. Și nu oare dintr-o frică mistică sau poate mai degrabă dintr-o gândire teribilă s-a născut în România ideea grotescă a înregistrării și controlului mașinilor de scris? Era de aceea inevitabil ca sistemele totalitare, dintre care singurul capabil să dureze s-a dovedit a fi cel comunist, până acum cel puțin, să intre în conflict cu literatura și cu scriitorii. Faimoasa teză leninistă a existenței celor două culturi conținea de fapt ideea – ideea, dar și îndemnul – de a se efectua o vastă epurare culturală.

(Continuare în pag. a II-a)

CALENDAR

14 octombrie (sâmbătă)

Soarele a răsărit la 7:29, a apus la 18:33

Luna a răsărit la 18:01, a apus la 6:48
Sărbătoare creștină: Sfânta Cuvioasă Parascheva de la Iași; Sfinții Mucenici Nazarie, Ghervasie, Protasie și Silvan.

S-a întâmplat la 14 octombrie 1989

● Un comunicat transmis de agenția TASS anunța că în perioada 17-26 octombrie 1989 în Uniunea Sovietică urmau să aibă loc lansări de rachete purtătoare în zone din Oceanul Pacific cu o rază de 30 mile marine, având coordonatele de 22 grade și 35 minute latitudine nordică, 174 grade și 10 minute longitudine estică, 17 grade și 10 minute latitudine nordică și 175 grade și 15 minute longitudine estică. Pentru asigurarea securității, preciza agenția, Guvernul sovietic ruga guvernele celorlalte state care foloseau căile marine și aeriene din Oceanul Pacific să dea dispoziție organelor corespunzătoare ca navele și avioanele să nu pătrundă în perimetrul maritim și spațiul aerian respective zilnic, între orele 13:00 și 19:00 (ora locală);

● Aproximativ 190.000 litri de combustibil s-au scurs într-o zonă din Antarctica, ca urmare a fisurării, din cauze necunoscute, a rezervoarelor în care erau depozitate la Baza SUA Williams Field – informa agenția Efe.
Roxana VINTILĂ

Ceaușescu și regulile Flotilei 50 Aviație Transport

În anul 1989 existau oameni care se întrebau de ce elicopterul prezidențial zboară fără să fie înconjurat de motocicliștii Direcției a V-a Securitate și Gardă. Evident, gluma respectivă avea în substrat o doză de cinism. Ce s-ar fi întâmplat dacă o aeronavă prezidențială, cu Nicolae și Elena Ceaușescu la bordul acesteia, s-ar fi prăbușit la un moment dat?

Pentru a răspunde la asemenea întrebări, putem face apel la un document existent în fosta arhivă a Comitetului Central al PCR, pe care îl edităm în continuare. Acesta a fost întocmit la 23 noiembrie 1977, conform indicațiilor date de Nicolae Ceaușescu în cadrul ședinței Biroului Permanent al Comitetului Politic Executiv al C. al PCR din 21 noiembrie 1977. Printre altele, se poate remarca faptul că toate motoarele aeronavelor din Flotila 50 Aviație Transport erau noi și se înlocuiau în mod automat după consumarea a 60% din resursa garantată, înainte de efectuarea vreunei reparații la acestea.

Există și o coincidență întâmplătoare. Documentul respectiv a fost trimis lui Nicolae Ceaușescu la 22 decembrie 1977, de Ion Stănescu. Toate prevederile enumerate în cadrul acestuia au fost valabile după

exact 12 ani, la 22 decembrie 1989, când Nicolae și Elena Ceaușescu au fost evacuați de pe clădirea Comitetului Central cu ajutorul unui elicopter SA-365 N „Dauphin” din Flotila 50 Aviație Transport, pilotat de colonelul Vasile Maluțan. (P. OPRIS)

Notă privind executarea lucrărilor de întreținere și reparații la aeronavele din dotarea Flotilei 50 Aviație Transport pentru menținerea în bună stare de funcționare și executarea zborurilor în deplină siguranță, la aeronavele din dotarea Flotilei 50 Aviație Transport se execută următoarele lucrări:

A. Lucrări de întreținere
Sunt lucrări de complexitate medie, care constau în verificări periodice în raport de orele funcționate, înlocuiri de motoare și agregate după consumarea resursei și lucrări de trecere la exploatarea de sezon. Lucrările se execută la Flotila 50 Aviație Transport, care are prevăzută în acest scop o secție de lucrări avioane și elicoptere încadrată cu specialiști de înaltă calificare.

Pentru efectuarea lucrărilor de întreținere, Flotila 50 Aviație Transport este dotată cu aparatură de control specifică și piese de schimb noi din import.

(Continuare în pag. a III-a)

JURNALE PERSONALE

14 OCTOMBRIE

Principalul meu câștig pare de ordin psihologic – nu știu dacă m-am simțit vreodată mai bine decât acum, cred că nici măcar în adolescență, când aveam „frământările” mele. E absolut minunat să te simți liber, să nu mai ai nici un fel de lanț, nici căluș la gură. Cred că, dacă știam că e atât de bine, începeam mai din timp! În plus, mai bine de 20 de persoane au ținut să-și manifeste, într-un fel sau altul, simpatia, dacă nu chiar solidăritatea. Chiar și trei activiști de partid! E adevărat, din cei trași pe linie moartă, de la școala de partid. Că n-au apărut încă noi semnături, e altceva.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Neologismul în comunism – de la Emma la Ema

Blonduță, cu părul lung, delicată ca un bibelou, vorbește frumos (aproape suierând), merge pe vârfuri, să nu deranjeze în jurul ei, și privește melancolic. Ema este noua noastră colegă. Fiecare om are, fără îndoială, povestea lui. Poveste care devine cu atât mai interesantă atunci când o află întâmplător, atunci când o simplă întrebare, aruncată într-o discuție banală, dezvăluie de fapt, în câteva vorbe, viața unui om. „Ema, cu un m sau cu doi m?”, a fost întrebarea. Iată și răspunsul.

„În momentul nașterii unui copil, o etapă importantă o constituie alegerea numelui acestuia, nume ce va deveni o parte integrantă a identității sale. Cred că fiecare părinte își dorește pentru copilul lui un prenume unic, sfânt sau în concordanță cu dorința nașilor. În ziua

de astăzi, în urma invaziei de neologisme, regăsim prenume diversificate, însă lucrurile nu au stat mereu așa, cel puțin nu înainte de '89.

M-am născut în 1985 în Răcari, mic oraș dâmbovităean. M-am născut la numai 6 luni și 3 săptămâni, având o greutate de furnică. Am fost un copil dorit prea mult de mama mea, poate prea trist de mult, așa că era normal să am un prenume deosebit. La noi în familie s-au tot purtat influențele romane sau grecești, de la Ortensius, Traian la Antonia sau Desdemona. Și, uite așa, s-au gândit scumpii mei părinți să mă numească Emma Augusta. Nu spun și de ce. Păi, e relativ simplu... Nu i-a motivat nici Emma Thompson, nici romanul lui Jane Austen, nici o altă Emma.

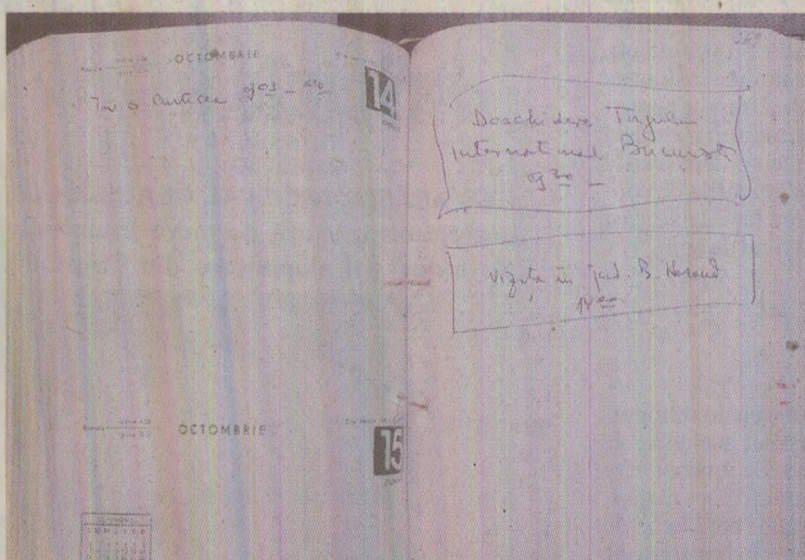
(Continuare în pag. a II-a)

Agenda Elenei Ceaușescu

Sâmbătă, 14 octombrie 1989, la ora 9:03, în biroul Elenei Ceaușescu a intrat șeful Căminului CC, Silviu Curticeanu. Anunța, probabil, finalizarea pregătirilor pentru programul complicat al sfârșitului de săptămână.

La ora 9:30 s-a deschis Târgul Internațional București în prezența soților Ceaușescu. Ziarele și televiziunea au prezentat în extenso vizita acestora la diverse pavilioane și primirea „călduroasă” ce li s-a făcut. Cum să-ți închei dialogul ce se purtase între Ceaușescu și cei pe onorati cu atenția sa? În memoriile sale, Silviu Curticeanu relatează cum vizitând pavilionul Bulgariei, Ceaușescu l-a apostat grosolan pe șeful delegației. De 20 de ani, l-ar fi criticat Ceaușescu, voi prezentați la târguri aceleași obiecte simple pe care le poate face oricine. Critica, în fapt, dependența Bulgariei de sovietici și încercările lui Jivkov de a-i fi pe plac lui Gorbaciov.

La ora 14:00 cuplul prezidențial și-a început vizita de lucru în județul Bistrița Năsăud. A fost ultima vizită a lui Ceaușescu în Transilvania. O vizită



combinată, așa cum obișnuia, între muncă și destindere (cum îi ziceau distracții în acea vreme). După ce-a vizitat „obiectivele” programate și a cuvântat în fața unei impresionante mulțimi străne în orașul reședință de județ, Bistrița, s-a deplasat și la

Cluj-Napoca. Între cuvântări și indicații și-a făcut timp de o vânătoare. Câte sute de „organizatori” au ostenit pentru reușita impecabilă a acestui program nu a rămas în statistici și rapoartări.

Lavinia BETEA



JURNALE PERSONALE

(Urmare din pag. 1)

O mașină pe care scria „școala”, care, după câte am dedus ulterior, stătea pe Splaiul Bahlui, a pornit când am început eu să traversez, iar când am ajuns în mijlocul străzii, a forțat spre mine, evitându-mă, cum se spune, în ultima clipă. Mă îndoiesc că a fost o întâmplare. De altfel, câțiva trecători au strigat: „Is nebuni?”. Nu știu dacă sunt nebuni, dar nu-mi dau seama exact ce urmăresc. Să mă intimideze? Să mă avertizeze că nu e bine să mă plimb singur pe stradă? Să-mi arate că sunt „pe urmele mele”? Dar de asta nici nu m-aș fi indoiți! Măcar atâta lucru îmi trecea și mie prin cap. Oricum, e primul semn după cinci zile, cred, după ce 9 s-a dat anunțul la radio. De fapt, al doilea semn de ieri, telefonul de la părinți și de la semeni de îmbolnăvire. E normal să nu poată suna eventualii semnatari, să nu pot fi sunat din străinătate. Într-o logică a jocului. Chestia cu mașina e greu de fixat. Păcat că n-am reușit să rețin din număr decât 3 de la început și, probabil, 1 și 7. Deși, ei pot schimba câte numere vor!

Liviu Antonesei, Jurnal din onii ciumei: 1987-1989. Încercări de sociologie spontană, Iași, Polirom, 1995, p. 100-102

Am aflat despre cuvântul „veuve” că vine din latinescul „viduus”, adică vid! Erik Nilsson m-a sunat ca să mă anunțe că la „Apostrof” lui Bernard Pivovarov a prezentat, din nou, o emisiune despre Rene și „Cartea păsărilor”, ediția franceză, că a plăns amintindu-și de el. Apoi, pe neașteptate, mi-a spus că „și e un cocș care nu și-a pierdut încă penelul”. Am rămas bouche bée de surpriză. Înainte de moartea lui René, curmea lui era discret și plăcută, acum mi se pare de-a dreptul „suedeză”!

Gabriela Melinescu, Jurnal suedez II (1984-1989), Iași, Polirom, 2002, p. 279

Pregătirea aceluiași congres al partidului (al XIV-lea, n.n.) obliga organizația de la institut și la o reuniune cu caracter electoral consacrat evenimentului ce urma să aibă loc. Organizația noastră însă, din cauza dezierii de la politica PCR, pierduse dreptul la autonomie. Fusesse anexată în numele unei pretinse unificări de Facultatea de Istorie a Universității București, unde exista o mai mare vigoare. Aici decan era Ștefan Ștefănescu, înșiși directorul nostru, membru al CC al PCR. Ca atare, prin octombrie 1989, membrii de partid de la institut erau alături de ceilalți de la facultate, într-o sedință de desemnare de delegați și de exprimare a adevăratei față de alegerea lui Ceaușescu în funcția supremă de partid. Ceea ce mă surprindea la acea reuniune era anacronismul modulului ei de desfășurare. Căci nu se rezuma la o simplă formalitate, ci oferea un veritabil spectacol de adreziune comunistă ce mima sinceritatea unui grup de studenți. Aceștia aduceau recomandări formulate în același limbaj desuet și fantezic de profesorii lor. Printre ei se afla chiar Zoe Petre, devenită decanul facultății după Revoluție. Toți acești studenți cereau organizația de partid să fie primitivă ca membri, adică să devină studenți comuniști! Faptele acestea se petreceau într-un moment în care în țările comuniste est-europene tineretul intelectual îndoeșea era în fruntea luptei pentru reformă, trecând dincolo de limitele strâmte și opresive ale comunismului. Și, în timp ce se derula un atare spectacol grotesc, nu mă puteam abține ca, așezat pe o banchetă alături de colegi și prieteni de idei: An. Iordache, Ion Stanciu, Ion Oprea, să ne șoptim mirarea în legătură cu caracterul straniu al acestui spectacol compromițător, nu numai pentru acei tineri împinși în față de profesorii lor, ci și pentru universitarii bucureșteni, chiar și pentru noi, martorii lui tăcuți. Imaginea jalnică a acestei sedințe de pomină nu s-a șters ușor din memoria mea, când, ajuns acasă și ascultând posturile de radio străine, aflam tot mai multe semnale ale timpului de schimbare survenite dincolo de hotarele țării noastre.

Apostol Stan, Revoluția română văzută din stradă. Decembrie 1989-iunie 1990, Curtea Veche, București, 2007, p. 132-133

Târgul Internațional București, oglinda potențialului tehnico-științific românesc

(Urmare din pag. 1)

Alături de acestea mai participau și o serie de firme individuale din Arabia Saudită, Cipru, Danemarca, Egipt, Emiratele Arabe Unite, Grecia, Guineea, Iordania, India, Irlanda, Kuwait, Liban, Liberia, Libia, Lichtenstein, Marea Britanie, Olanda, Panama, SUA, precum și din Berlinul Occidental, nota presa vremii. Printre acestea, nume cunoscute precum Rank Xerox - care era prezentă de mult timp pe piața românească, realizase, în 1985, primul copiator Xerox „assembled in Romania” și se transformase într-o adevărată firmă de import-export, cut felul de produse, de la televizoare la mobilă, textile sau autoturisme - sau General Electric - care realizase, în cooperare cu întreprinderea de mașini grele București, cele două turbogeneratoare de 700 MW necesare Centralei nucleare-electrice de la Cernavodă.

Pe mai bine de cinci hectare, spațiu deținut de pavilioane și platforme în aer liber, expozații români au etalat produse - majoritatea noi sau „modernizate conform standardelor internaționale” - din aproape toate ramurile economiei. Printre capetele de afiș ale ediției s-au numărat microcalculatorul Coral 8730 și familia de microprocesoare CMOS 4000 B, cuptorul pentru tratamente termice în vid, sistemele flexibile de prelucrare asistate de roboți, „cunoscutul și apreciatul cauciuc poliizopren CAROM”, noile aliaje de aluminiu pentru industria automobilelor, materialele fotosensibile marca „Azomures” - film radiographic medical ortocromatic AZO-X, film radiographic industrial pentru uz nuclear Gamagraf NG1, NG2, NG 3, film negativ color Azocolor 100 - medicamente precum Giardincid (produs complet netoxic utilizat cu succes în giardioze la copii) sau Tonobil (indicat în colicostopatii și dischinezii biliare). N-au lipsit modele noi de autoturisme - prototipul Lăstun cu caroserie alungită (care însă nu a intrat în producția de serie), prototipul de Oleit cu patru uși (nici acesta n-a intrat în producția de serie) sau Dacia 1325 Libertă - autotransportul-gigant, autotractorul, autoremorchele și autobasculantele echipate cu motoare Diesel de 215-360 CP, autobuzele, troleibuzele sau a trei generații de tractoare agricole. Au fost prezentate și elicopterul Ka-126 produs de întreprinderea de construcții aeronautice Brașov, motoplanorul IAR 34 și un nou tip de planor la acea vreme, IAR 35, și așa mai departe... Toate au fost trecute în revistă și apreciate de conducătorii țării. S-au dat și indicații: cercetătorilor de la Institutul Central de Fizică li s-a cerut, să acționeze cu mai multă fermitate în direcția obținerii unor lasere de puteri mai mari”, electrotehniștilor să dezvolte în continuare „gama de mașini-unelte și, cu prioritate, celulele flexibile integrate cu sisteme de control nedistructiv, precum și liniile mecanizate asistate de operator”, celor din industria mobilă, articolelor din porțelan și faianță, li s-a cerut „să acționeze cu mai multă energie pentru creșterea gradului de prelucrare și a nivelului tehnic al produselor, astfel încât să se asigure atât sporierea eficienței exportului, cât și diminuarea în continuare a consumurilor materiei prime și materiale”.

De atâtea economisire, oamenii din întreprinderile de stat și institute de cercetare din acele vremuri se transformaseră în adevărați vrăjitori pentru a putea produce și a onora comenzile la export. În sude-



Desfășurată sub deviza „Comerț - cooperare - dezvoltare - pace”, ediția a XV-a a TIB-ului a reunit peste 700 de întreprinderi producătoare FOTO: AGERPRES

rurgie, de exemplu, în ciuda mult-lăudatelor tehnologiilor noi, în realitate se lucra inefficient, cu tehnologie din anii '60, mare consumatoare de energie și gaze, cu productivitatea slabă, multe rebuturi... Nici mult-lăudata în acele vremuri industrie chimică nu realiza produse cu valoare adăugată mare și avea costuri de producție foarte mari comparativ cu Occidentul. Combinatul chimic Azomures, de exemplu, funcționa la risc, pentru că se limitaseră puternic importurile de piese din oțel inoxidabil.

Export-import în sistem de toc

Cu toate acestea, România nu ducea lipsă de comenzi la export. Care, de multe ori, se compensau cu importuri, pe sistemul „compensării” - eu iau de la tine un camion de 30.000, tu îmi de la mine trei strunguri la câte 10.000 fiecare. TIB-ul contribuia în mulțimea cererilor externe. Într-un articol de bilanț apărut în revista Flacăra de vineri, 27 octombrie 1989, - târgul încheindu-se pe 22 octombrie - Ioan Ban, directorul evenimentului, declara că întreprinderile românești au semnat, pentru perioada 1989-1990, importante contracte pentru livrări de instalații, utilaje și accesorii pentru industria petrolului și geologie în URSS, Albania, Cehoslovacia și RDG; echipamente și utilaje tehnologice pentru metalurgia cu URSS și Italia; cargouri pentru transportul mărfurilor generale, vagoane pentru mărfuri în Australia, Norvegia și URSS; automobile Dacia și ARO în Ungaria, Franța, SUA, RDG, Cehoslovacia, Algeria; tractoare și mașini agricole în RDG, Cuba, Iugoslavia, URSS, Egipt; mașini-unelte pentru prelucrarea metalelor în URSS, Irak, India, Iran, avioane și eli-

coptere în URSS, și Iugoslavia; produse ale industriei electronice și tehnicii de calcul în Cehoslovacia și Franța; autotransport, autobuze, troleibuze în RDG și Columbia; produse metalurgice în URSS, SUA, Japonia, RFG, Egipt; produse chimice și petrochimice în Anglia, RFG, Guatemala, Cipru, Nigeria, Polonia, Italia, Cehoslovacia; de mobilier în URSS, SUA, Canada, RFG, Suedia, Olanda; de produse ale industriei ușoare în URSS, SUA, RFG, Italia... Numai că, de multe ori, exporturile erau „plătite”, prin străvechil sistem al trocului, cu importuri. „Am încheiat până acum cu Industrialexportimport și Electroexportimport contracte importante pentru livrarea unor aparate pentru cercetare și analize rafinate, pentru control în chimie și biochimie, precum și echipamente de diagnostic în medicină. La rândul nostru, suntem foarte interesați de mărfurile românești și, în general, am compensat valoarea exporturilor cu produse ale construcțiilor de mașini și metalurgiei din România. Am importat, printre altele, mii de tuburi catodice de la Electronum”, declara pentru Flacăra Valeriu Ursache, director general al firmei Chemist din Austria, care reprezenta interesele a 20 de întreprinderi din SUA, Anglia, RFG, Franța, Austria și Suedia.

Potrivit Anuarului Statistic al României din 1990, exporturile României se ridicau în 1989 la 167.779,5 milioane de lei, iar importurile totalizau 134.982,3 milioane de lei. După '90 însă, exporturile românești s-au prăbușit o dată cu marile combinate și întreprinderi de stat de care s-a ales praful, în timp ce importurile au crescut vertiginos, țara noastră transformându-se, practic, într-o piață de desfacere pentru produse din toate colțurile lumii.

Florina ZĂINESCU

„POVEȘTEA VORBEI”: ÎNTRE APATIE ȘI EXASPERARE (4)

Cine se ridică împotriva culturii piere

(Urmare din pag. 1)

Cum și în cel fel s-a produs epurarea culturii și a literaturii în Rusia sovietică și, după al doilea război mondial, în țările din estul Europei, se știe. Dar epurarea, întreprinsă pe scară largă, a fost dublată de o încercare de aneierea și de aservire încă mai nocivă. Fiindcă toate epurările culturale s-au dovedit a fi, de-a lungul istoriei omenirii, zadarnice. Mai devreme sau mai târziu au eșuat toate. Cine se ridică împotriva culturii piere. Se știe cine a fost sinistrul personaj care la auzul cuvântului „cultură” simțea nevoia irezistibilă de a pune mâna pe pistol. Și poate va veni și vremea să ne întrebăm de ce în limbajul oficial românesc de azi a fost scoasă această expresie până și din textele de factură pur administrativă referitoare la învățământ. Această dispariție rămâne, oricum, unul dintre semnele „epocii”, o epocă - de astă dată fără ghilimele - care a dezvoltat atât de „creator” modelul stalinist încât nu doar l-a depășit, dar l-a și transformat, deocă paradoxal, într-un reper invocată neori nostalgic.

Pară de necrezut; și este, într-adevăr, de necrezut; dar nu urcăm, oare, de atâtea ani, „neabătut” - cum se spune - pe piscurile nu ale comunismului, ci ale incredibilului!

Conștienții de forța literaturii, sau poate numai resimțind-o instinctiv, prelungind fără doar și poate vechea și statornică aspirație spre cultură a mișcărilor socialiste din ansamblul cărora s-au desprins și pe care, ulterior, au căutat să le extermine, comuniștii, odată ajunși la putere, au încercat pretutindeni să și aservească literatura și scriitorii. Prin toate mijloacele de la teroare până la corupție. Literatura a devenit monopol de partid și de stat, un monopol cel puțin tot atât de important ca și monopolul economic sau cel politic: un monopol asupra conștiințelor. Iar etatizarea literaturii a inclus și etatizarea scriitorilor, prefăcuți, cu condiția servitului, într-o pseudoelită, într-o castă chiar, dispunând de anumite privilegii, dar și în permanență amenințată. „Noi, scriitorii sovietici, suntem toți niște acrobați. Altfel n-am fi în viață” - ar fi spus, prin 1954-1955, Illya Ehrenburg, designer, într-o conversație particulară și într-un moment de cinică sinceritate. Adăugând: „Toți, în afară de Pasternak”. Ar mai fi trebuit, poate, să adauge și lungul șir de nume al celor care, nevoind sau nemeputându-se fie „acrobați”, și-au plătit neșupunele cu viața sau cu mulți ani de gulag. Fapt este, oricum, că atât în Uniunea Sovietică, în vremea lui Stalin și după moartea lui, cât și în „democrațiile populare”, inclusiv în România, li s-a creat scriitorilor un statut aparte, diferențiat. Un statut de rezervație, sau de azil mai curând, statului unui țar, dacă nu neapărat de lux, cel puțin de categoria întâi sau a doua, înfinit mai confortabil totuși decât marele țar, decât țarul obștesc. Și nu este prea greu de înțeles de ce și cum acest statut a fost acceptat: de frică, din neputința renunțării la exprimare, fie aceasta și îngredită, din convingerea că altă soluție nu există, sub atracția deloc de neglijată a avantajelor, nu neapărat și nu în primul rând materiale, ci tinând de o dimensiune proprie naturii artistice, aceea a dorinței de impunere și de afirmare. Premii, tiraje, consacrară fulgerătoare, clasicizări pretimpurii, tot arsenalul de seducție și captare, aflat acum integral în mâna și la dispoziția partidului unic, a fost utilizat în acest scop. Și nu fără eficiență, mai ales că țarul, „micul țar”, îngăduia și iluzia unei anumite libertăți, a unei libertăți „parțiale”, enormă însă în comparație cu lipsa de libertate a celorlalți, a celor mulți. Și cum avantajele, oricât de amărâte, trezesc neîncrederea și ostilitatea celor care nu au acces la ele, în opinia populară locatarii micului țar au fost asimilați puterii, socoții uneltelor ei. Constituirea rezervației urmează doar aservirea scriitorilor și

a literaturii, urmarea și îndepărtarea, „ruperea lor de popor”, cu alte cuvinte, izolarea și compromiterea lor. Mai mult decât atât, în interiorul inuși al rezervației au fost ațâțate și întreținute, premeditat, cu abilitate, conflictele dintre grupuri și tabere, astfel încât locatarii să se macine la nesfârșit între ei, să se hărțuiască, să se dezbină și să se fărâmițeze, prin și într-un vârtej confuz și lămuritor omenirii, zadarnice. Dându-li-se când unora, când altora impresia că sunt favorizați, ceea ce duce inevitabil la sporierea revoluțiunii, la supralicitarea în oportunist, la imbulzeală întru închinăciune. În acest fel puterea e implicat legitimă, recunoscută cându-i se rolul de arbitru și de instanță supremă. Nimeni însă nu-i pune la îndoială monopolul asupra literaturii, iar câtă vreme aceasta nu e amenințată, orice este posibil.

Este posibilă chiar și o pseudo-liberalizare urmând transformarea dependenței, impuse într-o dependență acceptată de bunăvoie. Fiindcă bunăvoinței, nu-i așa, i se răspunde prin bunăvoință. Iar puterea locală din România, conformându-se parcă scenariului fanariot ce funcționase în Principate - cum observa Mihai Kogălniceanu - încă înainte de venirea fanariotoilor, puterea locală era în curs de a se desprinde de cei care, în urmă cu aproape douăzeci de ani, o instituiseră. Dar desprinderea nu înțea să schimbe a sistemului, ci o autonomie care să-i înghită conservarea. La centru, în noul Stambul, la Moscova, stalinismul fusese denunțat încă din 1956 în termeni virulenți; dar la București, în 1962, de pildă, la Facultatea de Filologie, broșura lui Stalin intitulată Marxismul și problemele lingvisticii continuă să fie socotită o lucrare de căpătâi și să fie analizată în seminarii. Desprinderea era de fapt o capcană, o manevră înșelătoare, abil condusă către un scop pe care nimeni - sau cel puțin nimeni în mod evident - nu l-a înțeles în epocă. O anumită și bine direcțată relaxare a climatului politic și social, o slăbire totuși nici o clipă scăpată de sub control a „surubului”, tot așa cum, înainte de un viraj, se apasă pe frână spre a se reduce viteza, a învalui în faldurile inelastice ale echivocului direcția reală a mișcării.

Iar această încetinire direcției, această relaxare calculată a fost permisită și în literatură. Au fost permise mai multe îndrăzneții, unele au fost chiar incurajate, limitele au devenit mai flexibile, pumnul până atunci strâns înclăștat s-a destins a vicelană mângâiere. Cine mai dădea atenție semnelor rău prevestitoare?

A fost, mai întâi, debarasarea cinică de cei care până atunci slujiseră puterea scarificându-și talentul și inteligența, câtă avuseseră fiecare, pe altarele atașamentului netărmurit: din supuse și devotate instrumente ei deveneau dintr-o dată tați ispașitori.

A fost, apoi, rețezarea violentă și rapidă a primei încercări fătice de a se ieși de sub tutela ideologiei unice: împotriva „onirismului” a fost declanșată o campanie la care au participat, plătindu-și astfel prin oportunist reeducarea în circuitul public, personalități prestigioase ale vieții literare, reînnoindu-se de fapt caracteristica, pentru sistem, legătura dintre prestigiu și prestidigitatie.

A fost, pe urmă, acordarea dreptului la răfuială cu trecutul imediat anterior - în realitate, o metodă eficientă de a se evaca prezentul din literatură. Un prezent care, cu trecerea timpului, se dovedea tot mai obsedant, tot mai apăsător, tot mai sumbru. Virajul fusese efectuat, se accelera din nou, șurubul era iarăși strâns, și tot mai mult fiindcă manevra era una de întoarcere, se mergea spre îndatăt cu tot mai mare viteză. Așa-numitele „teze din iulie” 1971 nu reprezentă, de aceea, punctul de cotitură, ci fixează momentul când cotitura a fost considerată încheiată. De cum se va merge iarăși în linie dreaptă, dar către înapoi și înapoiere.

Mircea IORGULESCU

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Neologismul în comunism - de la Emma la Ema

(Urmare din pag. 1)



Al meu nume l-au format din primele două litere ale prenumelor lor: Emil, respectiv Maria, iar Augustea e lesne de înțeles, trebuia să mă nasc undeva prin august și nu iunie. Toate bune, frumoase și slavite, până când părinții au încercat să-mi facă, așa cum era normal de altfel, certificatul de naștere. Tatăl meu, milițian pe vremea aceea, nu s-a așteptat o clipă să nu fie acceptată forma de «Emma», pe care a propus-o. Dar a fost refuzat pe motiv că este considerat neologism și nu coincide, dom'le, cu politica partidului, și, mai ales, ar face de rușine Miliția română cu răzvrătirea lui lingvistică. Cum să explici tu tovarășului din Primăria Răcari, iubitor de reguli și tradiții în spirit socialist, că forma acestui nume provine dintr-o creație proprie, semnificativă pentru

ei, ca părinți? Răspunsul a fost, clar, NU! Și, uite așa, am rămas eu știrbită de M”.

Acum timpurile sunt altele. I se pot da înapoi, dacă ar vrea, și doi „m”, și trei „m”, și cinci, sau zece ori o sută, dar nimeni nu-i mai poate da cel mai scump, valoros, prețios, sfânt „m” din lume: mama. Parcă ar fi fost o premoniție... Comuniștii s-au legat de explicația lingvistică a numelui pe care doi părinți iubitori ar fi dorit să-l dea unui copil născut cu două luni și jumătate mai devreme de termen, dar născut cu dragoste și din dragoste. Și n-au vrut ca Emma să fie, de fapt, compoziția dintre Emil și Maria, cenzurându-i un „m”. Acela al Mariei, al mamei Emei, care a plecat pe drumul fără întoarcere la numai cinci ani de la nașterea copilului...

(o consemnat Roxana-Ioana ANCUTA)

JURNALUL ZILEI

(Urmare din pag. 1)

La sfârșitul acestei alocațiuni, Nicolae Ceaușescu a tăiat, în aplauzele celor prezenți, panglica inaugurată la Târgul Internațional București. După acest moment festiv, tovarășii Nicolae și Elena Ceaușescu au vizitat pavilioanele târgului, de la cele în care erau expuse produse de vârf ale industriei electronice, electrotehnice și construcțiilor de mașini, până la cele consacrate industriei ușoare și alimentare.

Vizită oficială în Bistrița-Năsăud

La câteva ore după ce participaseră la deschiderea oficială a TIB, Nicolae și Elena Ceaușescu au început o vizită de lucru în județul Bistrița-Năsăud. Beneficiind de un însemnat volum de investiții, acest județ a înregistrat, după cel de-al XIV-lea Congres al PCR, unul dintre cele mai ridicate ritmuri de dezvoltare, concretizat în adică prefaceri înnoitoare care au schimbat fundamental

înfașșurarea orașelor și comunelor sale”. La această vizită au luat parte și tovarășii Emil Bobu și Silviu Curticeanu. Primul oraș vizitat a fost Belean, unde delegația oficială s-a deplasat la întreprinderea Metalurgică din localitate, iar apoi la întreprinderea de Covoare. Peste tot, Nicolae Ceaușescu și-a felicitat pe oamenii muncii, pe toți locuitorii orașului unde rezultatele înregistrate și le-a adresat urarea de „a realiza noi succese în întreaga lor activitate”. Următoarea etapă a vizitei a fost orașul Năsăud, unde delegația oficială a vizitat întreprinderea de Prelucrare Mase Plastice, precum și întreprinderea Textilă „Țesătura” Năsăud.

Sport de masă

În toamna anului 1989, până și activitățile sportive de amatori au fost subordonate promovării celui de-al XIV-lea Congres al PCR. La mijlocul lunii octombrie, peste 3.000 de tineri și tinere din Sectorul 1 al Capitalei au participat, pe Stadionul „Tineretului”, la un festival sportiv de masă, organizat în cadrul ampleror mani-

festări organizate în București și în tot restul țării, în cinstea viitorului congres al partidului. Timp de câteva ore, acolo au avut loc întreceri de cros, în cadrul cărora s-au remarcat câțiva tineri sportivi. Este vorba despre Irina Petre și Adrian Comănescu, doi prichindei care au câștigat cursa organizată pentru categoria 10-12 ani. Deosebit de atractive s-au dovedit a fi și meciurile de handbal, volei, baschet, rugby și minifotbal, precum și demonstrațiile de gimnastică sportivă și ritmică. Protagonistii au fost sportivi de performanță de la Clubul „Triumf”, dintre care o bună parte erau laureați ai campionatelor naționale și internaționale. La fel de interesante s-au dovedit a fi și concursurile de gimnastică de invizor, precum și cele de aeromodel și parasutism, cursele de ciclism ori săriturile la plasa elastică.

Capitala raportează

Într-o telegramă adresată tovarășului Nicolae Ceaușescu, conducerea Comitetului Municipal București al PCR raporta: „Industria Capitalei a îndeplinit planul pe 3 ani și 10 luni din actualul cincinal. Aceasta va permite obținerea unei producții suplimentare de peste 16 miliarde de lei, concretizată în produse de înaltă tehnicitate, solicitate atât de economia națională, cât și la export, fapt care a asigurat îndeplinirea înainte de termen a angajamentului asumat pentru întregul cincinal. De asemenea, planul de investiții a fost realizat, cu o depășire de peste 1 miliard de lei, la lucrările de construcții-montaj, creșterea față de aceeași perioadă a anului trecut fiind de 21,7%.”

Meșteșugarii de la „Arta aplicată”

Într-o perioadă în care cele mai importante ramuri ale industriei socialiste se lăudau cu producții-record la produse care nu puteau fi utilizate în mod direct, majoritatea populației de rând beneficia de obiectele de zi cu zi, create de cooperativele meșteșugărești, axate pe producerea unei largi game de obiecte utile. Dintre acestea, foarte multe erau realizate de meșterii de la „Arta aplicată”. Elena Baciu, coordonatoare Compartimentului desfacere, declara în urmă cu exact 20 de ani: „Diversificarea continuă a articolelor produse de cooperatorii noștri constituie un obiectiv



prioritar care, în această perioadă, s-a concretizat într-o bogată colecție de gablonturi și artizanat. Concret, este vorba de peste 130 de modele de cercei, agrafe de păr, clip-suri și coliere, executate din mase plastice în combinație cu alte materiale. Am diversi-

ficat, de asemenea, ceramica utilitară, prezentând cumpărătorilor o gamă diversă de servicii de ceaș, vin, țuică, scrumiere, pușculițe, ghivece de toate mărimile, oale, platouri, farfurii etc.”

Vosile SURCEL

Ceaușescu și regulile Flotilei 50 Aviație Transport



Motoarele aeronavelor din Flotila 50 Aviație Transport erau noi și se înlocuiau în mod automat după consumarea a 60% din resursa garantată FOTO: Arhive Naționale

(Urmare din pag. 1)

B. Lucrări de reparații

La aeronavele din dotarea Flotilei 50 Aviație Transport se execută reparații medii și capitale după consumarea a 70% din resursa stabilită până la reparație. Fiind lucrări de mare complexitate, care necesită instalații și tehnologii speciale de control, aceste reparații, cât și controalele după 1.200 (800) ore funcționare se execută la uzinele de reparații din țară și străinătate, conform tabelului anexat. Pentru asigurarea calității, aeronavele reparate sunt verificate la sol și în zbor de specialiști din Flotila 50 Aviație Transport, iar în contracte se stabilesc garanții în ore funcționare și timp de exploatare. La uzinele din țară, reparațiile sunt executate de specialiști selecționați și în sectoare de producție special destinate în acest scop, sub supravegherea reprezentanților militari sau a personalului din flotilă.

La motoare nu se execută reparații, întrucât acestea se utilizează pentru misiuni de importanță excepțională numai până la consumarea a 60% din resursa stabilită înainte de reparație, după care se înlocuiesc și se exploatează pe aeronave similare din dotarea altor unități.

În continuare, propunem ca lucrările de întreținere și reparații să se execute în același fel, luându-se măsuri ca atât la uzinele din țară, cât și la furnizorii calitatea lucrărilor să fie urmărită pe fluxul tehnologic de specialiști flotilei, care vor executa și recepția aeronavelor reparate.

Personalul din uzinele proprii, care lucrează la aeronavele din dotarea Flotilei 50 Aviație Transport, va fi selecționat din specialiști cu cea mai înaltă calificare și va avea avizul Ministerului de Interne.

În perspectivă, în raport de înzestrarea flotei cu aeronave, se prevede ca lucrările de întreținere și reparații să se

execute în același mod, asigurând calitatea acestora și securitatea zborului.

Viceprim-ministru (ss.) Gheorghe Oprea
Viceprim-ministru (ss.) Ion Ioniță
Viceprim-ministru (ss.) Ion Stănescu
Ministrul Apărării Naționale General-colonel (ss.) Ion Coman

Tabel cu felul și locul de execuție a reparațiilor necesare la aeronavele din dotarea Flotilei 50 Aviație Transport

La cererea Flotilei 50 Aviație Transport, lucrările de îmbunătățire a amenajării interioare, vopsirii exterioare și unele controale speciale se execută pe bază de asistență tehnică, în raport de tipul aeronavei, la IRMA București, ICA Brașov și TAROM.

Nr. crt.	TIPUL AERONAVEI	DENUMIREA LUCRĂRII	UNDE SE EXECUTĂ
1	BOEING-707	Reparație capitală Control mediu „C” Control 1.200 ore	SUA SUA; RFG SUA; RFG
2	IL-62	Reparație capitală Control 1.200 ore	URSS
3	IL-18	Reparație capitală	URSS
4	AN-24	Reparație medie	IRMA București
5	IAR-330	Reparație capitală Reparație medie	URSS URSS
6	IAR-316	Reparație capitală Reparație medie	ICA Brașov ICA Brașov ICA Brașov ICA Brașov

ARTICOLUL ZILEI

Jocuri nocive

Veneam direct de la spital, cu gândul să-l caut, să-l iau cu mine și să-i arăt isprăvile, dacă așa pot fi numite nenorocirile pe care le-a cauzat. Pentru că el, numai el, adusesse din nou aici, în părculețul dintre blocuri, jocul acela care prinsese ca o buruiănă rea. Înconjurat de fete și de băieți, școlari de vârstă lui ori mai mici tăiau țevi din plastic, mestereau răsucind foi de caiete în cornețe cu vârfuri ascuțite, miuit în aracet și urcate la soare, apoi „armate” cu ace de gămălie.

Fără vorbă, mă reped să-i smulg legătura aceea de șapte țevi din plastic prin care Petruț sufla cornețele cu vârfuri de aracet și de ace.

— Lasă-mi pușcociul, te spun bunicii, ea mi l-a făcut!

— Hai cu mine la bunica ta!
 Dar copilul fuge înapoi la prietenii de joacă, care își continuau nestingheriți de nimeni ciudatul joc al cornețelor. Ar trebui ca să-i ia cineva de mână pe părinți, bunici, frați mai mari să le arate căți copii au fost accidentați grav. Unii sunt aici, la Spitalul de Ochi din București. Iată, fetița aceasta nu are decât 1 an. Stătea cuminte în căruciorul în care mama o lăsase la ușa unui magazin numai pentru câteva minute. A

înflorât-o țipătul copilului ei rănit și când l-a văzut înmărmurit de spaimă. Într-un amestec de sânge și lacrimi, fetița își frecă ochiul în care se înfipisese cornetul cu acul de gămălie. Acum are capul acoperit de bandaje. Mănuțele de asemenea, pentru că, neștiutoare, încearcă mereu să-și smulgă pansamentele. Abia un singur an, deci, ochii ei frumoși au privit soarele. Mai departe...

În același salon, un băiețel care ar fi trebuit să intre în clasa I. Împreună cu alți copii de seama lui, din cauza neglijenței unor constructori, au găsit pe un șantier carbid. Focul exploziei l-a lăsat orb pe el, care se juca cu flacăra alb-albăstrui ce dansa peste cutia de carbid. Un alt copil a tăiat pâinea sprjinind-o pe pieptul lui și cu vârful cuțitului și-a lovit fără voie fratele mai mic. Altul, tot un băiat, a vrut să se arate isteț față de alții că poate bate el pe nicovală cu un ciocan greu și un span i-a rănit ochiul. După ce a tăiat o brazdă de iarbă, tatăl a lăsat neglijent coasa și, rostogolindu-se în fânul crud, copilul și-a rănit grav amândoi ochii...

Enumerând câteva dintre cazurile din acest spital de specialitate, nu vrem să impresionăm pe nimeni, din contră, vrem să atragem atenția asupra unor

posibile accidente ale căror victime sunt copiii, accidente ce se produc din neglijența noastră, a adulților.

Medicul de gardă din ziua aceea de la spitalul amintit, dr. Viroca Vlase, îmi prezintă și alte cazuri solide cu accidente oculare ale copiilor și revine mereu asupra nevoii de a interzice de noi toți jocurile cu periculoasele cornețe.

Cu experiența pe care o are, doctorița apreciază că 99% din accidentele produse de cornețe se soldează cu pierderea vederii. Pe plâgile înțepate nu se poate interveni ușor. În vitrosul umoral, germeni aduși prin obiectul accidentalului se dezvoltă rapid și infecția este greu de jugulată. Zona aceasta este deosebit de delicată. Peretele orital este într-un fel o prelungire a creierului, ochiul se hrănește prin vase cerebrale și orice infecție a lui pune în pericol vederea, cel mai important dintre simțurile noastre, precum și creierul, acest computer al organismului uman. Pentru a nu se ajunge atât de departe, dumneavoastră, părinți, educatori, noi toți, trebuie să oprim aceste jocuri periculoase ale copiilor.

Adina Manta
 Femeia, nr. 10/1989

DIN ARHIVELE SECURITĂȚII

Brucan, despre instalatori, fotbal, extratereștri și războiul dintre Irak și Iran

Către Direcția a III-a Ind. 311/NS
 Notă privind filajul obiectivului „Sergiu” efectuat în ziua de 12.10.1989, între orele 0:00 și 24:00.

Activitatea obiectivului

La ora 7:55 a plecat de acasă pe jos, având asupra lui o sacsoșă, a mers la centrul de pâine și la magazinul ILF, apoi a continuat până la centrul de încărcat butelii. A privit la rândul format din circa 300 de persoane, apoi l-a întrebat pe distribuitor cam câte butelii vor primi, după care a plecat. De la telefoanele publice existente în zonă a încercat să efectueze o convorbire telefonică, dar, fiind defecte, s-a urcat în tramvaiul 24, cu care a călătorit până la stația ITRB București Noi. A coborât, după care a continuat pe jos până la oficiul poștal de difuzare a presei din Piața K. Marx-F. Engels, unde a intrat la ora 8:25. De la o cabină telefonică a format numărul 75.70.85 și a vorbit, spunând cum se numește, unde locuiește și ce problemă are de rezolvat în privința boilerului. I s-a indicat să sune la nr. 66.63.65, a sunat și de aici i s-a spus să se adreseze cooperativei Instalatorilor, care i-a efectuat lucrarea. A sunat apoi la nr. 49.74.35, unde nu i-a răspuns nimeni, apoi la nr. 66.40.24, unde a întrebat de Tănase. A primit răspuns că se află într-o sedință și să revină după ora 12:00. A închis telefonul și a plecat supărat, a intrat și a privit la mărfurile expuse în magazinul alimentar, apoi pe jos s-a deplasat acasă, unde a intrat la ora 9:25. Înainte de a intra, i-a spus subofiterului de miliție din dispozitiv că a fost la centrul de încărcat butelii, dar că nu are nici o șansă în ceea ce privește schimbarea buteliei și că telefoanele din zonă nu funcționează, trebuind să meargă până la București Noi, să dea un telefon pentru a chema instalatorii să-i repare boilerul. Supărat, a zis: „Of (...), numai cu lucrători ca ăștia să nu ai de-a face! Știe numai să-ți ia banii și să facă lucru de proastă calitate! Uite, domnule, eu am fost prin SUA, acolo, fermierii — cei care se află la mai mare distanță de centrul orașului — și-au instalat boilere peste tot, chiar și la WC-uri, și funcționează, domnule! Cum dracu’ se face că al meu, deși l-am cumpărat nou-nou, a fost instalat de meseriași autorizați, nu a funcționat decât zece zile și, gata, s-a defectat. Au știu să-mi ia banii, am dat o avere, înțelegi dumneata? Am dat peste 3.000 de lei și acum, după zece zile, să nu mai funcționeze? L-am căutat pe Tănase, cel de la cooperativa Instalatorilor, care mi-a executat lucrarea, mi-a spus că telefonul ca să se afle la o sedință. Am stat și m-am gândit, nu m-a păcălit, pentru că eu am cerut cu domnul

Tănase fără să spun cine sunt. Dacă îi spuneam cine sunt, poate că nu voia să-mi răspundă. Ce dracu’ or face ăștia toată ziua în sedințe, că uite, lucrările executate de ei sunt de proastă calitate! Auzi, domnule, eu când eram la ONU, este adevărat că stăteam toată ziua în sedințe, dar făceam treabă bună. Știi, acolo lumea se războiește, se ceartă, se supără, dar numai așa, cu vorba, în rest fac treaba așa cum trebuie, nu ca ăștia, că te plimbă de colo, colo numai ca să te țină pe drumuri și nu fac lucrul ca lumea. Sunt oarecum obosit, în noaptea asta nu am putut dormi din cauză că am vizionat meciul de fotbal la televizor dintre reprezentativele de fotbal ale RSR și Danemarca. Nu se poate spune că ai noștri au jucat slab, dar danezii au fost mai buni și nu au iertat nimic. Oricum, calificarea se va decide la noi, la București. Domnule, vine iarna, nu am decât 1.200 kg de lemne, puține, foarte puține, știți, le-am așezat bucată cu bucată, pentru fiecare lună în parte, nu-mi ajung, trebuie să mai cumpăr de la țigani. Dar ăștia nu numai că nu vor să vină la mine, dar să știți că cer și foarte scump: 1.200 de lei pentru 1.000 kg de lemne. Trebuie să iau, că nu am încotro. Ce crezi dumneata, că mai sunt tânăru? Când eram tânăru, acum vreo 50 de ani, făceam armata la grăniceri, la graniță, la Cernavodă, acolo, la Bazargic, unde era Cadrilaterul — acum această zonă se află la RP Bulgaria. Alergam cu motocicleta pe frontieră și nu simțeam frigul. Dar e bine și acum, așa cum este, uite, vedeți câte vieți omenești au pierit în războiul dintre Irak și Iran. Bine că a încetat războiul, că nu se înțeleg între ei, asta cu timpul o să se rezolve. Mai rău este că israelienii au început să greșească foarte mult cu palestinienii. Acum procedează la fel cum proceda Hitler cu ei. Da, da, așa procedea și s-a ajuns la o asemenea situație. Cei din interiorul granițelor au o părere, cei din exterior, altă părere, și nu este bine. Dar ce să-i faci? Ei știu cel mai bine ce au de făcut, dar pierderea de vieți omenești în rândul palestinienilor nu prea este bine. De ce oare, domnule, ăștia la cooperativa Instalatorilor nu și fac datoria așa cum trebuie? Am să-l caut pe Tănase și trebuie să-l fac să vină să rezolve problema. Ați auzit, cei de la Radio Moscova și programul I de la televiziunea bulgară au anunțat că zilele trecute, undeva, într-un parc de teritoriu URSS a aterizat un OZN, o făruriere zburătoare, din care au coborât trei persoane, una a rămas lângă aeronavă, iar celelalte două s-au deplasat circa 15-20 de metri, de unde au recoltat mostre de sol, după care au plecat. Au lăsat și ei mostre de rocă aduse de ei. S-a putut observa, susțin cei de la Radio Moscova, că acele persoane erau foarte înalte,

circa 2,5-3,5 metri, și că aveau capul mic. Deci, există alte ființe, mai inteligente decât noi, și au venit să ne vadă, să ne dea de veste că există pe undeva o altă civilizație”.

A plecat din nou la ora 11:25, a trecut pe la centrul de butelii, după care a mers în Piața Pajura. Aici a dat un telefon la nr. 66.40.24, unde a întrebat de Tănase. Negăsindu-l, s-a plimbat prin piață, a privit la persoanele care se aflau la rând pentru a cumpăra produse din carne și ouă, după care s-a înnoptat acasă, ora fiind 12:10.

Între orele 12:15 și 12:25 a plimbat câinele la Stadionul Biriunța.

Între orele 10:25 și 13:00, la domiciliul său a venit „Sile”. A fost anunțat organul informativ.

La ora 12:48, la locuința sa a venit Alexe Ilie (legitimatie de serviciu 5795/18.11.1987, BI seria AIB 584750), tâmplar la SGL 4 ICRAL.

La ora 13:15, factorul poștal a adus ziarul. A plecat la ora 15:25 pe jos, pe Strada Ibsiceni și a intrat la patiserie. A încercat să dea un telefon de la telefonul public instalat aici, dar, observând o persoană în apropiere, a renunțat, spunând că este defect. A mers apoi la magazinul alimentar, unde a privit circa un minut în interior, după care a revenit la domiciliu, ora fiind 16:35.

Filajul continuă.
 Document din volumul: Dosarul Brucan. Documente ale Direcției a III-a Contraspionaj a Departamentului Securității Statului (1987-1989), Iași, Editura Polirom, 2008, p. 667-670

321280

14.10.1989

22/25

UM 0800/112

„Iorgu II”

Ora 18:17 chemat

„Iorgu II” este sunat de Gigi, pe care-l înformează că a fost la Radio Progres trimis de cineva, dar a fost refuzat; n-a avut loc, deși aveau locuri. Gigi îl întreabă pe Iorgu II dacă-l găsește acasă mâine. Iorgu II îi răspunde afirmativ. Gigi promite că va trece mâine, între orele 11:00 și 12:00, și vor mai discuta.

Ora 19:15 chemat „Iorgu II” discută cu Benoni pe probleme de aprovizionare și sănătate.

„Iorgu II” îi spune lui Benoni că luni va merge la bratele de muncă și după aceea va trece pe la el.

14.10.1989

Sg. mj. M.R.

Extras din dosarul de urmărire informativă a lui Dumitru Iuga, provenit din arhiva CNSAS

ECONOMISEȘTI și CITEȘTI!



BIBLIOTECA PENTRU TOȚI

O colecție de literatură românească

În fiecare miercuri,
 numai cu **JURNALUL NAȚIONAL**
 CEL MAI CITIT ZIAR DE CALITATE

10,9
 LEI

www.jurnalul.ro

Cărțile se distribuie la chioșcuri sau cu abonamentul Jurnalul PLUS și Jurnalul cu Carte.

ROMÂNIA ÎN PRESĂ INTERNAȚIONALĂ

DOINA CORNEA: SPERANȚA RENAȘTE

În cotidianul *Le Soir*, de la 14 octombrie 1989, Daniel Conraads scria despre cele mai recente știri despre disidentă Doina Cornea, aflate prin intermediul fiicei acesteia, aflată în vizită în Belgia. „Ariadna Combes, fiica Doinai Cornea, este într-o scurtă vizită în Belgia. Vineri ea a participat la o seară românească la Fléron, și sâmbăta aceasta asistă, la Floreff, la o acțiune de susținere a operațiunii «Satele românești». Ariadna Combes, care este jurnalistă și trăiește în Franța din 1976, a profitat pentru a ne transmite noutățile aflate de la mama sa care se opune public și luptă de opt ani contra regimului Ceaușescu și care este considerată azi figura emblematică a disidenței românești. Știrile de la mama sa (care datează din august, dar i-au parvenit abia în septembrie) sunt mai degrabă încurajatoare. Presiunea opiniei publice internaționale și numeroasele încercări ale jurnaliștilor și ale diplomaților străini de a o întâlni – tentative rămase fără rezultat – își arată acum roadele. Situația celei pe care românii au numit-o „doamna de la Cluj” s-a îmbunătățit puțin, chiar dacă, în continuare, nu este una de învidiat. Ea se află în continuare arestată la domiciliu.

securitate, care îi pândesc fiecare gest și care o împiedică să intre în vorbă cu locuitorii orașului. Este, până la urmă, obligată să trăiască într-o închisoare ambulantă, spune Adriana îngrijorată, și adaugă că alți opozanți ai dictaturii „conducătorului” sunt supuși unui tratament asemănător. În România sunt 40 de persoane arestate la domiciliu și supravegheate în permanență. Telefoanele lor sunt tăiate, iar poșta nu mai funcționează pentru ei.”

Fisuri în sânul Partidului Comunist

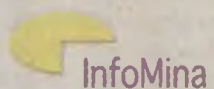
La 20 noiembrie va avea loc cel de-al IV-lea congres al Partidului Comunist Român. Dacă este să credem ceea ce ne spune fiica Doinai Cornea, acest partid nu mai este un bloc monolitic care îl susține pe genul din Carpați fără rețineri. Un document al „Frontului de salvare națională” compus din membri ai Comitetului Central al partidului a ajuns în Occident acum 15 zile. Acest front (despre care încă nu se știe cât este de important din punct de vedere numeric) cere pur și simplu demisia lui Ceaușescu. Se estimează că, într-adevăr, „conducătorul” nu mai este în toate mințile, ne spune Ariadna Combes, care este convinsă că febra democratică care a atins deja mai multe țări din Estul Europei va molipsi și România. Ea estimează că o eventuală destituire a lui Honecker în RDG nu va rămâne fără urmă în ceea ce privește soarta regimului stalinist care domnește încă la București.

O închisoare ambulantă

„Accesul pe strada unde locuiește mama mea este în continuare interzis pentru cetățenii străini, dar i se permite mai des să iasă, în principiu pentru a-și cumpăra cele 600 de grame de pâine la care are dreptul săptămânal. Deplasările sunt totuși strict supravegheate. De fiecare dată când iese, este escortată de 40 de agenți de



Adriana Combes, fiica Doinai Cornea (foto), a declarat presei internaționale că situația mamei sale s-a îmbunătățit în urma presiunilor internaționale. FOTO: Jurnalul Foto



SUGESTII, SESIZĂRI, RECLAMAȚII

Realizarea planului de transport pe calea ferată

Regionala de Căi Ferate Galați: Analizându-se la Întreprinderea de Materiale de Construcții Doaga, județul Vrancea, scrisoarea cititorului Ion Ciocan, responsabil al sectorului transporturi de la această unitate, a reieșit că aspectele semnalate privind realizarea planului de transport pe calea ferată se confirmă. Întrucât unele măruri ca: stabilopozii, blocuri evadate, dale de beton, bolturi de mână destinate unor beneficiari din diferite localități nu sunt supuse optimizării, se arată în răspuns, se va interveni la organele centrale de resort pentru ca și aceste transporturi să aibă un astfel de regim, în funcție de zona de influență a întreprinderilor de materiale de construcții existente. Pentru urmărirea de la nivelul regionale a activității de încărcări-descărcări din cadrul IMC Doaga, divizia de mișcare a intrudus și această întreprindere pe lista de urmărire a mărfurilor prioritare pentru economie.

satului Râul Alb? Un dispensar modern, bine dotat, cu cadre medicale competente asigură o bună asistență sanitară celor aproape 2.400 de locuitori. Trei școli, două grădinițe pentru copii, un complex comercial și patru unități mixte ale cooperăției de producție, achiziții și desfacerea mărfurilor, un modern centru de cultură și creație socialistă cu o mare sală de spectacole, bibliotecă, club, muzeu – iată numai o parte din edificiile social-culturale ale acestui sat. Și încă ceva: preocupările oamenilor de aici sunt acum altele. Mulți locuitori ai satului se afirmă ca buni specialiști în domeniul pomiculturii, zootehniei. Femeile țin covoare carose exportă în multe țări ale lumii. O mare parte a sătenilor s-au calificat pe marea platformă industrială a municipiului Târgoviște, unde lucrează ca strungari, frezori, maiștri, tehnicieni.

Majoritatea realizărilor din această străveche așezare de la poalele munților Leaota sunt înfăptuite în luminoșii ani ai „Epoicii Nicolae Ceaușescu”. Cine ar fi gândit chiar și în primii ani ai construcției socialiste că la Râul Alb stâlpii rețelei electrice vor ajunge până pe cele mai semete dealuri, că apa de băut va veni pe conductă până în curtea gospodărilor, că locuințe moderne – multe din ele cu etaj – vor lua locul șoproanelor de altă dată? Toate acestea aparțin oamenilor, sunt dovada vieții noi pe care și-o făuresc.

Gheorghe Pârvan
Știința, nr. 14.646/1989

AICI RADIO EUROPA LIBERĂ!

Dificultatea politizării Pactului de la Varșovia

Un articol din *Novoe Vremya*, de Mihail Bezrukov și Andrei Kortunov sugera, în toamna lui 1989, ca Pactul de la Varșovia să se transforme într-un centru de coordonare a politicilor și de management al crizelor din Europa de Est.

„Dezvoltarea mecanismelor politice” în cadrul Pactului de la Varșovia, care oricum se află doar „într-un stadiu embrionar”, este considerată pe cât de importantă, pe tot atât de dificilă. Ar fi mai ușor să se realizeze când URSS ar deține în zonă o influență „stabilă și incontestabilă”. În acest moment, o astfel de mișcare ar trebui acceptată ca expresia „increderei în aliații săi” a Moscovei și a disponibilității sale de a le da mai multă libertate în luarea deciziilor. Se consideră că acțiunea este mult mai complicată acum din cauza dificultăților economice în creștere și din cauza intensificării „dispoziției naționaliste”, dar și din cauza adâncirii țărilor socialiste în „tradiționalism” și „reformism”.

Bezrukov și Kortunov au spus că o reformă a Pactului de la Varșovia trebuie să conducă la crearea „unor centre de decizie politică (ștab-kvartir) în cadrul blocului”, localizate într-una din capitale, „să zicem Varșovia, Budapesta ori Praga”. Aceste centre ar trebui să aibă o structură tripartită: un Secretariat (condus de Secretarul General al Pactului de la Varșovia); comisia delegațiilor și a statelor membre; și comitete și subcomitete atât permanente, cât și ad-hoc. Se subînțelege, au adăugat autorii, că actualele comisii militare ale Pactului de la Varșovia nu vor fi eliminate ori afectate

negativ de noua construcție politică. Vechile agenții erau oricum însărcinate cu securitatea Est-Vest și cu controlul relațiilor dintre armate, în timp ce noile structuri se vor ocupa de „sistemul relațiilor Est-Vest, care, în opinia noastră, trebuie să devină una dintre prioritățile Pactului de la Varșovia”.

Armonie sau constrângere? Principala sarcină a noilor agenții politice ale Pactului ar fi, potrivit lui Bezrukov și lui Kortunov, „să permită contacte la diferite nivele și dimensiuni în cadrul blocului care să dețină un sistem ordonat.” (Ei chiar utilizează termenul „bloc” de mai multe ori în articol). Acest lucru, spun ei, este deosebit de important acum când țările socialiste se transformă: „Noi necesități de a organiza dialogul intrabloc” au apărut.

O structură politică a Pactului de la Varșovia ar face posibilă, de asemenea, se spune în articol, abordarea problemelor guvernelor mai degrabă decât ale partidului, cum a fost cazul până acum. Coordonarea prin intermediul partidului a devenit tot mai dificilă, oricum, având în vedere „emergența” unor forțe care doresc să intre în competiție cu comuniștii, politic, iar comuniștii polonezi deja și-au pierdut rolul conducător. Nevoia de coordonare la nivel guvernamental pare așadar evidentă.

Ce ar trebui să facă, efectiv, Secretariatul Pactului de la Varșovia, delegațiile și comitetele? Ar trebui să se consulte regulat în privința „problemelor globale”; să coopereze cu Consiliul pentru Ajutor Economic

Reciproco (CAER); să coordoneze politica externă, de exemplu, în cadrul NATO. Să schimbe opinii despre conflictele și crizele internaționale; să coordoneze armatele și să ajute țările Lumii a Treia; să dezvolte un cadru care să „reglementeze situațiile de conflict bilateral și multilateral între statele membre ale Tratatului de la Varșovia”; să elaboreze politici privind controlul armelor; să analizeze politica NATO și a instituțiilor vestice, să inițieze un serviciu de presă și de relații publice; să analizeze permanent opinia publică a statelor membre cu privire la securitatea internațională, dezarmare și relații intrabloc; și să examineze orice probleme noi pentru a găsi soluții acceptabile.

Schimbările în sensul armoniei internaționale și al cooperării, sunt, desigur, binevenite, iar conflictele dintre țările comuniste pot fi o sursă de instabilitate, lucru pe care nimeni nu-l agreează, cu atât mai puțin Vestul, mai ales acum când democratizarea și economia de piață anunță progrese deosebite. Atenția sporită este însă asupra cooperării Est-Vest, totuși, pentru a ameliora impactul schimbărilor pentru cetățenii din Est și conțeață mai puțin reglarea supranațională a problemelor, în cadrul blocului sovietic.

Vladimir V. Kusin
Radio Europa Liberă (München)
– Raport al secției de cercetare, condus de dr. M. Shafir. Document din „Arhiva 1989”, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca (Traducere din limba engleză de Eliza DUMITRESCU)

SALUTĂRI DIN... CÂMPULUNG-MOLDOVENESC!



DIN ARHIVA MINISTERULUI DE EXTERNE

Consfătuire pe teme economice în Capitala Bulgariei

Nota Ambasadei României la Sofia Către Ministerul Afacerilor Externe Tovarășului Lucian Petrescu. Din informațiile pe care le deținem rezultă că în această lună va avea loc la Sofia o consfătuire de lucru a conducătorilor bulgari cu cadre din economie, la care se vor analiza cauzele neîndeplinirii planului de dezvoltare economică-socială pe 1989, precum și unele fenomene negative apărute în ultimul timp pe țărâmă economică (lipsa de unitate, pe scară națională, în îndeplinirea reformelor economice, îndeosebi în ceea ce privește constituirea de firme, funcționarea defectuoasă a sistemului autoconducerii, defecțiuni în îndeplinirea contractelor de comerț exterior, creșterea

datoriei externe la cea 9 miliarde dolari, aprovizionarea necorespunzătoare a pieței interne cu alimente și bunuri de larg consum etc.). Se are în vedere ca, pe baza concluziilor la care se va ajunge, să se procedeze la definitivarea proiectelor bugetului și planului de dezvoltare economică-socială pe 1990, ce vor fi prezentate spre aprobare parlamentului bulgar la sesiunea din decembrie 1989.

Vasile Pungan
Document din volumul: 1989 – Principiul dominoului. Prăbușirea regimurilor comuniste europene, Editie de: Dumitru Preda și Mihai Retegan, București, Editura Fundației Culturale Române, 2000, p.231

anunțuri

CERERI ȘI OFERTE DE SERVICIU
Întreprinderea Poligrafică Bucureștii Noi, încadrează în condițiile Legii numărul 12/1971, economist cu probleme de aprovizionare. Relații suplimentare la sediul agenției.
Caut persoană pentru supraveghe-re copil.
Unitate cultural sportivă (zona lacul Tei) încadrează conform Legii 12/1971 personal pentru următoarele posturi: paznici, zugrăvi – vopsitori, instalatori sanitari, amenajatori terenuri sportive și muncitori necalificați.

VĂNZĂRI
Vând casă modestă, două camere, cartierul Colentina, radiocasetofon RC, televizor Venus, minitelevizor.
Vând magnetofon M 2405-5 nou, stație Grundig, aparat foto, fotofilme

alb-negru.
Vând la preț convenabil casă la curte, zonă centrală, încălzire lemne, necesare reparatii și biciletă Pegas-ergonomica.
CUMPĂRĂRI
Cumpăr bancnote, clasoare și albume pentru timbre, cărți poștale, vederi, ilustrate pentru colecție.
Cumpăr cărucior pentru bagaje, telefon memorii, ceas electronic de masă, modele deosebite.
Cumpăr îmbrăcăminte modernă de calitate deosebită pentru damă, măsura 41-42, bărbătească, măsura 46-48, similar încălțăminte 37,41, aragaz deosebit, geantă deosebită, numai noi.
Cumpăr congelator, piese pentru Trabant, derulator videocasete noi, radio auto.

tv 14 octombrie 1989

13:00 Telex
13:05 La sfârșit de săptămână. Orchestra de muzică populară a Radioteleviziunii. Dirijor Paraschiv Oprea. Soliști Dumitru Zamfir, Mihai Stoicescu și Nicolae Mateescu. Azi, la Medgidia. Reportaj. Din universul desenului animat. Mari momente ale baletului: Giselle. Un cântec pentru dvs., cu Doru Stelian. Bucuroși de oaspeți? În vizită la Asociația artiștilor plastici amatori din București. Telesport. Din Fono-Filmoteca de Aur. Autograf muzical: Dan Spătaru. Redactori coordonatori: Liviu Tudor Samuilă, Irina Nistor
14:45 Săptămâna politică
15:00 Închiderea programului
19:00 Telegiurnal
19:30 Partid și țară – o unică voință. Deplină aprobare de întregul nostru partid și popor a propunerii

privind realizarea tovarășului Nicolae Ceaușescu în înalta funcție de secretar general al Partidului Comunist Român și a documentelor pentru Congresul al XIV-lea
19:45 Sub tricolor, sub roșu steag. Versuri patriotice, revoluționare
20:00 Mândru cântec românesc. Redactor Marioara Murărescu
20:30 Film artistic. Să-ți vorbesc despre mine. După romanul „Jurnalul Aurorei Serafim” de Sidonia Drăgușanu. Producție a Casei de Filme Unu. Premieră TV. Regia Mihai Constantinescu. Cu: Ioana Crăciunescu, Gheorghe Dinică, Emil Hossu, Gabriela Popescu, Adela Mărculescu
21:45 Telegiurnal
22:00 Melodii de neuitat. Redactor Florentina Satmari
22:30 Închiderea programului

vremea

În țară, vremea a fost în general frumoasă și s-a încălzit ușor în cea mai mare parte a țării. Cerul a fost variabil mai mult senin, existând nordul țării, unde înnoirile au fost ceva mai accentuate și izolat a plouat slab. Vântul a suflat slab până la moderat, cu unele intensificări la munte din sector vestic, cu viteze de 70 km pe oră. Temperaturile maxime au fost cuprinse în general între 12 și 22 grade, iar minimele nocturne între 0 și 10 grade. Pe alcuri, în subcarpații sudici și izolat în restul teritoriului s-a produs brumă. La munte s-a semnalat ceață. În București, vremea a fost frumoasă cu cer variabil mai mult senin. Temperatura maximă în creștere ușoară și a fost cuprinsă între 20 și 22 grade. Mi nima nocturnă între 4 și 8 grade.

amintiri



Acvatic

ORIZONTAL: 1) Veche corabie cu pânze. 2) Mai mare pe mare – Mulate în apă. 3) Mateloti. 4) Brom (simb.) – Loc de acostare a navelor – Pește marin de formă ascuțită. 5) Arhipelag în Filipine – Dorită. 6) Vas de pescuit norvegian. 7) Înainte de amiază – Recente – Roca mare la sah. 8) Urme de praf! – Ondulație a apei. 9) Navă militară. 10) „Tractoare” acvatice.

VERTICAL: 1) Magazie de provizii pe navă – Crișul la izvoare! 2) Alega o ambarcațiune de țarm – Întindere de apă. 3) Cap în Maroc la Oceanul Atlantic – Calme! – Emis de vapoare. 4) Lipsită de ape – Oxid de carbon. 5) Închide apa – Cupă cu picior. 6) Avânturi – Primii scafandri! 7) Fără frecvență – Munte în Algeria. 8) A hăuli (reg.) – în susul apei. 9) Cal – Obiect de preț. 10) Nave de pescuit oceanic.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

Diționar: UALA, PRAM, RIR, UAH
Informația Bucureștilui, 1989